

Han läste mycket gammalt DNA

Berättelse

Svante Pääbo föddes i Sverige år 1955. Han blev forskare. Han ville veta en sak. Kan man läsa DNA från mycket gamla ben? DNA finns i kroppen. Många forskare sa nej. Men Pääbo gav inte upp. Han arbetade i många år.

År 1997 lyckades han. Hans grupp läste DNA från en neandertalare. En neandertalare är en gammal sorts människa. Den finns inte kvar i dag. Sedan hittade gruppen en ny sorts människa. De fick bara ett litet ben.

Pääbo visade en sak. Vi har lite DNA från neandertalaren. År 2022 fick Pääbo Nobelpriset.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
DNA	en kod i kroppen
forskare	en person som vill veta nya saker
ben	en hård del i kroppen
neandertalare	en gammal sorts människa
ny sorts	en annan typ
lyckas	klara något, göra rätt
grupp	flera personer som arbetar ihop
pris	en gåva när man gör något bra

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad var Svante Pääbo?
  1. en lärare
  2. en forskare
  3. en läkare på sjukhus
2. Vad ville Pääbo läsa?
  1. DNA från gamla ben
  2. en gammal bok
  3. ett brev
3. Vad är en neandertalare?
  1. en stad i Sverige
  2. en gammal sorts människa
  3. ett djur
4. Vilket år fick Pääbo Nobelpriset?
  1. 1955
  2. 1997
  3. 2022
5. Sa många forskare ja eller nej till Pääbos idé först? Svara med ett ord.
6. Vad fick Pääbo år 2022? Svara med egna ord.

Facit

1. b
2. a
3. b
4. c
5. Nej.
6. Exempel på svar: Han fick ett stort pris, Nobelpriset.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för att öva på preteritum (föddes, blev, fick) och enkla yrkesord. Tema: en svensk forskare och hans upptäckt. Läs gärna högt tillsammans.

Diskussionsfrågor

- Vad vill du lära dig mer om?
- Är det bra att inte ge upp? Vad tänker du?
- **Skriv (2 meningar):** Skriv om en sak du är nyfiken på.

Källor och faktagranskning

- Svante Pääbo – Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Svante_P%C3%A4%C3%A4bo
- Svante Paabo – Encyclopaedia Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Svante-Paabo>
- The Nobel Prize in Physiology or Medicine 2022, pressmeddelande – NobelPrize.org: <https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2022/press-release/>
- Nobel laureate Svante Pääbo shows us where we came from – Karolinska Institutet: <https://news.ki.se/nobel-laureate-svante-paabo-shows-us-where-we-came-from>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Svante Pääbo föddes 20 april 1955 i Stockholm och lever (juni 2026). Far var biokemisten Sune Bergström (Nobelpris i medicin 1982), mor den estniskfödda kemisten Karin Pääbo. Pääbo är en av paleogenetikens grundare. 1997 blev han chef för en avdelning vid Max Planck-institutet för evolutionär antropologi i Leipzig, Tyskland, och samma år sekvenserade hans grupp neandertal-mitokondrie-DNA. 2010 publicerades ett första utkast av hela neandertalgenomet, samma år beskrev gruppen en ny människoart, denisovamänniskan, utifrån DNA ur ett fingerben från Sibirien. Pääbo visade att neandertal-DNA finns kvar hos nutida människor utanför Afrika. 2022 fick han Nobelpriset i fysiologi eller medicin "för upptäckter om utdöda människoarters arvs massa och människans evolution". Bilden är CC BY-SA 4.0 (foto Duncan Hull, 2016).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.